

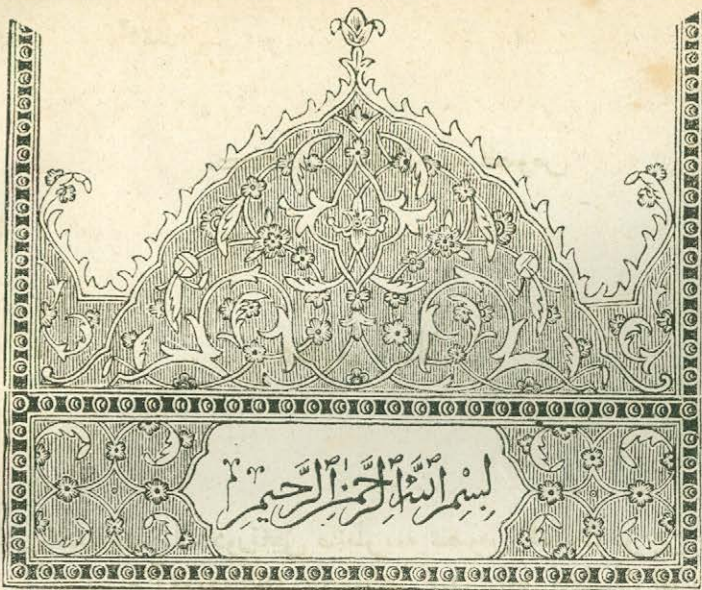
مکاتب ایتدائیه گه مخصوص

عقاید اسلامیہ

مکتب ایتدائیه لرنک دورتیچی صنفلرینه مخصوص کتابنک برنجی جلدی .
اگر جیده آخوند احمد شاہ کر عبد النافع اوغلبنک اثریدر

Дозволено цензурою. С-Петербургъ, 19 Мал 1899 г.

Типографія Б. Л. Домбровскаго, въ Казани.

معلوم اوله کم آدم اوغلی باشقه حیوانلردن بلمکان شی لر فی او کر نمک
 یخشی خلق برله یمان خلقنی آیروب بلمک یخشی خلقنی تحصیل ایدوب
 یمان خلقلر فی قویوق برله آیرلور . زیرا باشقه حیوانلرده آدم کبی آشار
 ایچار یاتور تور لر . بویله یار اولورنک ایکسی بر در آدم نک حیوانلردن آیرلوی
 عقلی فکری سوز لاشمکی قوه نطقیه سی بر له در سوز لاشو قوتی بلمکان
 شی لر فی ایرانلر آغز نندن یا نه احسان ایتمش کتابلر نندن او قوب
 بلمک واسطه سیله اولور کامل آدم بولوق کور کم خلق حاصل ایتمک بر له
 اولور شونک ایچون صبی لرغه آقنی قره دن آیره باشلا دقلری وقت یخشی
 ویمان شی لر نه اید کبی دخی آ کلاماغه اجتهاد ایتمک لازمدر چونکه
 صبیان یاش آغاچ کبیدر یاش آغاچ هر نه قدر ککری اولسه ده
 طوغر یلانماقی ممکندر شونک کبک انسانک کچک حالنده تربیه فی قبول
 ایتمک کی یکلدر اولوغ یاشلی اولوب یمان خلقلرغه مونسند کدن
 صکره آندن منع ایدوب یخشی خلقلرغه کوندرمک غایت مشکندر والحاصل

كشى نك ياشلك زمانى بهاسى بلنمگان شكر انهسى يرينه كيلما يان بر
 دولت و عنایت الهیه در وقتی فرصت اولوبك آن غنه عقلی يتشمکه باشلان
 صبى لر وقتارینى يالکز اویون اوینامق و باشقه فائز سن ایشلر برله
 اوزدر مایوب لطفی الهی برله یکتلك حالینه کپلدکی زمان کچکنه دن برکه
 اوسگان قردشلى یانوزک قدری و هرمتی و اعتباری اولوق شول آدمنگ
 اوغلانی نه گوزل چيقدی و کمال هنر و معرفت و حسن اخلاق کسب ایتدی
 دیوبالکان ایشتکان که سنه لر کند و سنی مدح و تحسین ایتک ایچون هر کم
 قاشنده مقبول اولان شی لر ای آگلا یوب اوزنی شوکا کوندر مکله طر شور غه
 کیراک . مونگ غلافی هر کمنگ قارشنگ و آه یانق شول بالانگ حالینه که آنا
 باباسی یخشی ایند گولر ایدی بالاسی خیر سن چقدی آتاسی آننگ
 ایچون نه قدر تربیه لر که اجتهاد ایتسه ده طر شمایب یخشی یولغه کر مایوب
 بوزق کشى بولدی دیبه که سبب اولماقدن جناب حق فضل و عنایتی
 برله صاقلاسون هر کم قاشنده عیب بولغان یولده بوره یوب بوزنگ
 ایچون صبیله غه دخی بلمیان اولوغر غه یخشیلق و ایمان لق نه ایدکنی تمام
 اوکر تمک و بلدرمک تیبشدر آدم اوغلینه اول فکر نی صرف قیلیمق واجب
 بولغان اش در .

ا یچی

معرفت الله یعنی الله تعالی نك بر و بارلقنی صفت کمال و تنزیهاتی طاقت
 بشویه قدری معرفت حاصل ایتمکدر ایمان مقلد یعنی کشى دن ایشدب
 کشیکه ایاروب اشانمقی هم در ستمده استدلال یعنی دلیل برله اثباته قدره
 کسب ایتمک هر کمه فرضدر هر اولوغ کچک آدمنگ کوزینه اول عسوسات
 یعنی کوز که کورنه تورغان اعیان اعراض مقولهسی دنیا ده موجود بولغان

شی لر کور نه لر بونلر نك حقیقت لرینی کورد که نه چه ثابت دیب شکسن
 بلد کدن سوگره بارچه سی نك متغیر و متبدل ایبوکنی یعنی نوبت
 اوزره برسی موجود دیگر ی فانی بولوب آلتشوب تور دقنی کوروب
 بارلار نك اوزلری مستقل دکل بر سبب موجود بار ایتوچی که فکر من
 کیتوب بارلقغه اثر بیروچی شی لر نی اولو وسایط و شرایط کبی شی لر ه
 طوقنوب ایکنجی کره دقله فکر لاب قرالد قده عالمده بولغان محدثات
 بر مؤثر صانع قدیم خالق مطلق وجودی واجب عدمی ممتنع ذاتقه منتهی
 بولور غه کبر اک دیب طابه من .

۲ نچی

اوچ مفهوم نی بیان ایدر

مهکن ذاتینه قراغانک بارلقی هم یوقلغی برابر اولوب بارلغی طرفنی
 قوتلاوچی بر مؤثر دن باشقه بار بولم ای ترغان شی در ذاتی وجودنک عدمنده
 تقاضی قیلهاس دیب ایتورلر .

واجب

بارلقنده غیریدن مستغنی یعنی بارلق طرفنی قوتلاوچی بر مؤثر دن
 باشقه بارلغی اوزندن بولغان ذاتدر ذاتی وجودنی تقاضی قبلوچی
 دیب ده ایتورلر .

ممتنع

ذاتی عدمنی تقاضی قیلور . اوشبولر نی بلد کدن صکره دنیا ده بولغان
 شی لر نی ممکنات اسمی برله گنه تسمبه قبلوب سوزلمک الله تعالی نی
 واجب تعالی دیب سوزلمک مناسب اولور . بس ممکنات محسوسات

بارلق صورتی برله هر قایوسی اوزنوبتلر نده کورسه لر ده بارلقاری
 اوزندن غیرنی بارایتوده هم اوزنی گنه مستقل دکل آنک ایچون بارایتو
 درجه سی اوزنی باربولو درجه سندن صکره بوله در گویاکم ممکنات
 دیدکمز دنیا ده بولغان شی لر بزنی بارایتوچی واجب الوجود صانع عالم
 خالق مطلق ذاتک بارلقینه عجاج لر مز دیب حالاری برله شهادت بیروب
 طردقلری بصیرت ایاسینه آچق معلومدر •

۳ نیچی

(توحید یعنی الله تعالی نی برلهک خصوصنده)

بس واجب تعالی بارلغی وجود خاص ایله حقیقت وجود اوزره در یعنی
 شی لر وجود حقیقی غه نسبة کوله که کبی در وحدة وجود برله قائل
 اولانلره کوره حقیقت واجب وجود مطلق الله تعالی ننگ برله کینه آندن
 شریکنی نفیکه دلیل کورکز که حاجت یوق چونکه ایکیاک اصلا توهم
 قبلنیاس هر نر سه که کورنور یا تعقل یا تخیل ایدلور بونلر موجوددر
 یاکه وجود اضافی در مطلق دکلدر هر طائفه هر قوم آراسنده هر زمانده
 الله تعالی ننگ بر و بارلقینی اوزینه کوره بر مسلك برله اثبات ایثار که مقتدر
 اولان موعمن موعد که مسنه لر حتی زمان فتر تده بوله کیلکان بارچه
 پیغمبر لر ننگ اعتقادی هم قومینه اوکر توی الله تعالی نی بر و بار دیوبزنی
 الله تعالی ننگ پیغمبری دیو اشانکن مثلاً حضرت موسی لا اله الا الله موسی
 رسول الله دیو اوکر تدی •
 فخر عالم صلی الله علیه وسلم لا اله الا الله محمد رسول الله دیو اقر ارتصدیق
 ایتمک برله اوکر تدی •

۴ نچی

وهی نزول انزال زمانلری گلکدکه و حدانیقی حقنده (والهکم اله واحد
لااله الا هو الرحمن الرحیم) معنی سی بر در الله تعالی بنده لرینه خطاب
ایدب سرنک حلقی اوزره قلیلق قبلنه چقی بر الهدن غیر ی اله یوقدر
دنیاده بارچه عالم گه آخرتده مؤمنلره رحمت احسان ایتوچیدر .
ودخی (فاعلم انه لا اله الا الله)

(ولئن سئلتهم من خلق السموات والارض ليقولن الله) دیو بیوردی
معنی سی اگری لر ی وکوکلری کیم یراندی دیو مشرکلره سوءال
ایتسکن البته حکم وفرماننده غالب واحوال عالمه اولان الله تعالی
یاراندی دیر لر .

ودخی (وقالت رسلم افی الله شک فاطر السموات والارض) رسولاری
آنلره دیدیلرکه بزسزی الله تعالی یه دعوت ایده مز وجودینک واجب
اولدغینه دلیللر بوله تروپ نچک شبهه اولسون کولکـرک خالقیدر
بپوردیغی برله جمیع ایمانسنلر الله تعالی حضر تلرینک بارلقنی اقرار
ایتمکله بر ابرتحقیق کلامه توحید الوهیتده جناب حقدن غیر سینک نفیسی
واستحقاق عبودیتک آندن غیر ی اولمدیغنی افاده ایتکوچی درکند بلرمن
وبارچه عالمک یارلغی وجود باری یه شبهه سن دلیل انبیاء کرام جناب
رب العالمیننک بر اولدغنی بلدرمک ایچون کوندرلماش ایدکنی بو
آیتنک اشارتندن استفاده ایدلور چوسی ایله وثنی نک موجوداتی یارادان
ایکی دیور عملری (الله خالق کل شیء) معنی سی الله تعالی حضر تلری
هر نرسه فی یاراتقوچی در . آیات کریمه سبله ردقبلنمشدر . عالمسی
یاراتقوچی بر الله دیهایوب نه بولسه ده ممکنات دن برشیکه خالق عالم

دیواعتقاد اندلرنك جمله سینہ جناب حق ردقبلوب آیة کریمه لر وار
برسی (لوكان فيهما الهة الا الله لفسدتا) معنی سی اگر کوکلر ده ویرلر ده
خدان غبری الله اولسه ایدی بره کوکلره و آنلر ده اولنلره فساد واقع
بولور ایدی قول شریفنك گئی دلیل قطعی اجماعی در .

معلم لره توصیه ایلمر مکه نبی صلی الله علیه وسلمنك (كلهموا الناس على قدر
عقولهم) دیویبورقی موجب دخی السنهء علماده مشهور (نحن معاشر الانبياء
امرنا ان نكلم الناس على قدر عقولهم) هر بر مقدس خدمت دین تبلیغ ایتمك
یولنده حرکت ایدنلر مسلکی اوزره تعلیم وتلقین ایتمه لر ایدی اولوغ
و كچك آدم لر نك قابیلیتلی بری یرندن آیرم اولدقنی كوزه دوب
بر توری سینه قسقه چه اعتقادنی ، عقلی فهی تحمل ایبارلك بولغانینه ایمان
استدلالی مسلکنی تعلیم ایدلور .

ایمان دیب الله تعالی طرفندن پیغمبر من صلی الله علیه وسلم خبر ویركان
شی که تل برله اقرار قبلوب كونل برله اشانمغه ایتمور لر ایماننك رکنی
ایکین بری اقرار ایکنچسی تصدیق مطلق ایمان ایکی قسم بری اجمالی
ایکنچسی تفصیلی در الله تعالی نك جمیع اسماء وصفتلرینه اشانوب بارچه
حکملرنی قبول ایتموم دیو اقرار و تصدیق و اعتقاد ایتمك بوایسه ایمان
اجمالی اولوب آیرم اوکر نور که کشی طابولماغان صورتده یا که یثا
مسلمان بولوب ایمان کیاترکان کشی لردن مقبول و درست بولسه ده
اوکر نمك امکانی مبسر اولان کشی نه واجب اولوب قصور ایتمک ایچون
گناهلی اولور تقلیدی اوزرکنه اعتقاد ایدوب استدلالده قصور ایتمک
کمسنه نك حکمی اوشاند اقدر . مفصل ایمان (امن بالله و ملائکته و کتبه
ورسله و الیوم الاخر و القدر خیره و شره من الله تعالی و البعث بعد الموت)

معنی سی بودر آبروب اشانمق دید کهز آمنت بالله ایناندم ایمان متوردم
 الله تعالی گه وملائکته دخی اینایدم الله تعالی نك بارچه فرشته لرینه و کتبه
 دخی ایناندم الله تعالی نك بارچه کتابلرینه ورسله دخی ایناندم الله تعالی نك
 بارچه پیغمبر لرینه والیوم الآخر دخی ایناندم بودنیا بتوب آخرت کوفی
 یعنی قیامت کوفی بولا چاقینه والقدر خیره وشره من الله تعالی دخی ایناندم
 هر ایندک وایش ویمان ایش الله تعالی نك تقدیری ایله بولووینه والبعث بعد
 الموت ودخی ایناندم اولکاندین صوک ترلوب قوبار لماقغه فرشته لطیف
 جسملر نور دن مخلوق اولوب تورلی صورت و شکل لر برله کور نرگه قادر
 اولوب عالم عناصر ده اولان آدم و حیوانات کبی ایرو خاتون لق صفتی برله
 مخلوق اولما یوب خلقتلر نك نفس اماره بولما دقن الله تعالی گه عاصی اولما زلر
 هر قایوسی نه تورلی خدمته و ثناده و عبادتده دایمچیلیق برله بیرلمش لار
 ایسه تخلف ایتمازلر .

کتابلره و رسوللره دلیل عقلی جناب حق نشئه اولی یعنی دنیا عالمنده
 اولان ناسک قیامت کونینه قدر نسل لرینک بقاسی ایچون یار ادب آنلر نك
 خلقتنده نزاع وقتاله مفضی اولان قوه شهویه وقویه غضبیه لر ی اولوب
 تنازع وقتلر نده هر ایکی جانبک اشانه چق اولان امین وهی نبی مرسل نك
 حکمینه مراجعت ایذب انک حکمینه طرفین رضالقمده قائمقاری ایچون
 همده دوستلرینه مکافاة دشمانلرینه مجازات ایچون جنت وجهنمی یار ادب
 توهر اقدن اولان بزلره الله نك مناسبتی اولماوی یعنی لاهوتنک ناسوته مباينتی
 اولدقندن نور دن یار اولان ملک واسطه سیله ناسک مخاطب لرینه عالم وعمل
 جهنمن واجب اولان شی لر ی فضل کر میله الله تعالی نك تعلیمی ایله بلهک
 ممکن اولوب الله تعالی حضرتلرینک حکمی بونلری تحقیق ایچون سوندر وچی

وقور قوتقوچی رسوللربیار مکی اقتضایلدی رسوللره کلام الله فی جبرائیل
 او قووی بلا کیف قولاق برله گنه بولما یوب بار وجودلری برله ایشدوب
 آنلر خلققه تبلیغ ایتدیلر منزل اولاننک جمله سیننه یازلمش بولدق اعتباری
 ایله کتاب اسمی ویرلدی عربی اولوب نبیناصلی الله علیه وسلم که نازل
 اولان کتابه اوقلمش بولماق اعتباری اوزره قرآن اسمی برله سریانی
 اولوب عیسی علیه السلامه نازل اولان کتابه اوقلمش اولدغی معنی دن
 انجیل عبری اولوب موسی علیه السلامه نازل اولان کتابه اوقلمش اولدغی
 معنی برله تورات اوشانداق داود علیه السلامه نازل اولان کتابه زبور
 اسماری برله تسمبه ایدلمشدر . اولوغاری دورت کتاب اولوب
 جمله سی یوزده دورت در یوزینه صحفی دیر لر آدم علیه السلامه اون صحفی
 شیت علیه السلامه اللی صحفی ادرس علیه السلامه اوتوز صحفی ابراهیم
 علیه السلامه اون صحفی اینمشدر . دلیل نقلی ایسه قرآنده اسماری
 برله مذکور اولان انبیا و کتاب لری بیان ایدن قصه لر دن مذکور
 اولان انبیا و کتاب لری بیان ایدن قصه لر دن مذکور اولما غلر نکرده
 بار لغنی بلدروب . . .

(ومنهم من قصصنا علیک ومنهم من لم نقص الآیه) دیوجناب حقک ببردقندن
 معلومدر کتابلره اشانوهر بری حقدر الله تعالی حکمی یازلمشدر ولسکن
 نبیناصلی الله علیه وسلم مستقل شریعت برله کافه ناسه احکام قرآنی تبلیغ
 ایتمک ایچون یبار لکدن صکره قرآن برله عمل قیلماق واجب اولمشدر .

﴿ پیغمبر لر گه ایمان کلترو ﴾

پیغمبر لر نك اولی آدم علیه السلام آخری محمد علیه السلامدر بوایکی
 آراده نه قدر پیغمبر لر بار ایسه هر بری حقدر صانلرینی حق تعالی بلور
 قرآن کریمده اسملری ذکر اولنگان یکر می سکن پیغمبر در که اسملری
 یونلر ذر : (آدم ادریس نوح هود صالح ابراهیم لوط اسماعیل اسحق
 یعقوب یوسف صالح هود یحیی زکریا موسی هر ون داود سلیمان الیاس ایوب
 البسع ذوالکفل عیسی یونس عزیز لقمان ذوالقرنین ایچون اختلافی وارد .
 بعضلر پیغمبر در و بعضلر اولیا الله دنلر دیدیلر ونقدر پیغمبر کلمش
 ایسه بار چه سی الله تعالی نك امرینی ونهینسی امتلرینه خبر ویر مشلر در
 الله تعالی قاشنده آرتغراغی بز نك پیغمبر مز محمد علیه السلامدر .
 پیغمبر لر حقنده بلنمکی واجب اولان صفتلر بشر اولکسی صدقدر
 یعنی راحت سوز لیلر در ایکنچسی امانتدر یعنی هر شیده امین اولمق
 اوچنچسی تبلیغدر یعنی حق تعالی دن اوزلرینه وهی اولغان جمله اهاکمنی
 امتلرینه بیان ایذب یتشدر کوچیلر در دورنچسی فطانتدر یعنی جمله
 پیغمبر لر عقل کامل و ذکاوت فوق العاده صاحبی لردر بشنچسی عصمتدر
 یعنی جمله پیغمبر لر کرک عهدا و کرک سهوا کبائر دن و عهدا صغائر دن
 موجب نقص اولان شی لردن یراق بولغوچی لردر بوصفتلر نك اضدادی
 یعنی کذب خیانت کتمان حماقت عصبان بار چه پیغمبر لر حقنده محال
 اولان صفتلر دنلر .

جمله سینک برر روایت کوره (۱۲۴) دخی برر روایت کوره (۲۲۴) ملنچه
 بولسه بار چه سینه اشانمقدر .

بزم پیغمبر نك كوب خاصه لری جمله سندن هر كمه لازم اولانی
 اوچ صفتدر اولكسی جمله پیغمبر لردن افضلدر ایكچسی انسه و جنه
 كوندر لمشدر اوچنچسی خاتم الانبیادر یعنی آندن سكره قیامته قدر
 كبله چك پیغمبر یوقدر پیغمبر لرنك افضلی اولدقینك تفصیلی زیر
 باشقه پیغمبر لرده تابولغان كور كم خلقلرنك جهبعسی جبولغان باشقه
 پیغمبر لرده اخلاق حمیده متفرق بولغان یعنی بارده تابولغان مثلاً
 نوح علیه السلام قومینك اذاسن تحمل قیاوچی ابراهیم علیه السلام جومارد
 داود علیه السلام شكر قبلغوچی ایوب علیه السلام بلاغه صبر ایتوچی
 زکریا علیه السلام دخی بحیی علیه السلام زاهدین یعنی دنیادن اعراض
 قیلوچی بولغانلر بزم پیغمبره من صلی الله علیه و السلام مذکور بولغان كور كم
 خلقلرنك بارچه سن جامع بولغان نوح علیه السلام کبی کافر لر خصوصاً
 ابوجیل و ابولهیب کبی معاندلرنه قدر اذاجفا قبلسه لرده اصلا نلر غرنجهای
 یومشاقاق برله دعوة قیلغان ابراهیم علیه السلام کبی جومارد بولغان زیر
 پیغمبره من صلی الله علیه و سلم حاصل بولغان شیئی اوزینه قالدیرمای صدقه قبلغوچی
 بولغان داود علیه السلام کبی شكر صاحیبی بولغان کفار برله مقاومه وقتلرنك
 نه قدر آغرلق و مشقتلر ایرشسه ده هر برینه صبر ایتوب ثبات اوزره
 بولوب آخرنده مرادینه بتشکان عیسی علیه السلام نك زهدی کبی زاهد بولغان
 دنیاغه محبت ایتما یوب اعراض قیلوب نفسن آچ توتوب خداغه تضرع
 قیلوب گاه استراحت برله تبدیل ایدوب چیه کلی وقت برله قیلورغه
 (قم البیل نصفه) الخ آیتلری نازل اولدقن سكره نوبت اوزره عمل قیلغان.

❁ امتحان ❁

باشقه پیغمبر لر دن افضل دید کمز نه سبیدن ؟ پیغمبر علیه السلام دنیاده
 بای بولماغان بای بولونی تلامکان جناب حق بر کون امتحان ایدوب
 بایلقنی نه قدر اختیار ایدنه سن مکء مکر مه تبکره سنده طاوورنک آلتون
 بولوون سورسگمی دیووحی ایندر دکده بر ساعت توفی ایدوب عیسی
 علیه السلام نک بایلقی تلامای زاهد و فقیر لسکنی اختیار ایدکی کبی
 بایلقنی تلامامش .

امتحان پیغمبر من صلی الله علیه وسلم بای بولغانی ؟

پیغمبر من صلی الله وسلم غایت کورکم بولغان بر کره کورکان کشی
 ایکتیچی کره کورور که مشتاق بولغان یهودی علمالرندن عبدالله ابن
 سلام بر کره کوروی برله (لیس هذا الوجه وجه الکتاب) یعنی بویوز
 یالغانچیلر یوزی دکلدردیو شهادة بیروب ایمان کلترکان بدنندن چقغان
 مبارک تیوری یفار ایسی تیک خوش بولغان حتی نچه کوندن صوک
 اوترغان اورنندن خوش مبارک ایسی کیلوب ترغان ایکی هیلکه سی
 آراسنده بر مهر بولغان خاتم النبوة اوزرینه لاله الا الله محمد رسول
 الله دیو یانلغان سلمان الفارسی حضر تاری مبارک میرنی کوردکی
 برله مسلمان بولغان اصحابیدن کوب کشیلر میر شریفنی کورمک برله
 مشرف اولمشلر .

امتحان پیغمبر من صلی الله وسلم نک کورنشی نچک بولغان ؟

درس

پیغمبر من علیه السلام نک نبوتنه دلیل نبوة دعواسنک قومی استدکی وقت
 کوب عجایب معجزه لر کور کزدی یوزلر بکلر معجزه لری سیر

وتار بخار دن معلومدر شق قمر قصه سی وقت جهادده فرشته لیر عسکر
صورتنده کورلوب اعانت ایتدکلری کبی عنین صوغشنده ایمانسزلر
غایت کوب جیلوب بار قوتلری برله ماقتانشوب میدانه چقد قلوبنده
نمیناصلی الله علیه وسلم دشمانلر نك یوزینه بر اوچ توفراق آتقان دشمانلر
بارچه سی چیکلوب هلاک بولوب اصحاب رضی الله عنهم بارچه سی
شادلانشوب سلامت قایتقانلر .

امتحان پیغمبر من صلی الله علیه وسلم نك چه معجزه سنی بله سن ؟

درس

حارث قرنی زینب دیکن بر یهودیه خاتون خبیر شهر نده کی یهودیلر نك
اتفاقلری برله ساعتنده اولتره ترغان آغوا یله قوی ایتن آغولاب قورمه
یاصاب اوترو قصدی برله پیغمبر من صلی الله علیه وسلم نی واصحاب رضی
الله عنهم لرنی قورمه آشارغه دعوت ایتدکی برله بارچه سی کلوب
پیغمبر صلی الله علیه وسلم بر قابچاق قورلغان قوی ایتی تلکه کلوب خبر
ببرکان من آغولی منی آشاما کز دیکن اصحاب رضی الله عنهم شول مجلسدن
بارچه سی توقتاب بو عالی کوروب حارث قرنی زینب بو محمد صلی الله
علیه وسلم گه آغوزر ایتمدی شبهه سز حق پیغمبر ایکن دیب ایمان کلترکان .

یوم آخرتکه ایمان روشی

هر انسان نك عمری آخر بولوب وفاة بولوب قبرده قالوب آدمار قایتترغه
یونالدکد نصکره منکر نکبر اسملی ایکی فرشته کیلوب کتر یسندن
دینندن پیغمبر نندن صور اغان وقت الله تعالی قدرتی برله بر نوع اویغانو
وتر لوها لئینه آلتشروب ایکی فرشته نی کوروب نیدن سؤال ایتدکلرینی
آکلاب هر مؤمن اعتقادنده خلوص عملنده درجه کمالته کوره

توقفسز جواب ویرمه قادر اولاققدر امار وایتلره کوره فرشته لرنک
 سو عالی بتون عالیم خلقینه نجه بولسه کلسینه سوال ایتماسی بر
 تور لیکنه بولمایوب بلسکم مسوئل اولان میتنک حالینه کوره دربر
 کیفیتی اوشبودر ایکی فرشته کلوب محمد صلی الله علیه وسلم خصوصتک
 نه دیر ایندکزدیوسوئل لرینه اگر موءمن کهمه اولسه (اشهد انه عبد الله
 ورسوله) شهادة بیره من تحقیق الله تعالی نک قلی ورسولی اولبندکه ایتور لر
 تموغده بولاسی اور ننگه قاره الله تعالی کور دکنی اجماعه آلدردی
 دیب قارار هم تورورکه اگر یه ازلتی برله بارغان بولسه حاضر لانگان
 اورنی تموغده بار ایکان هم چنتمده اورن حاضر لانگان شونی کوروب
 راحتده قالور اگر منافق یا که ایمانسنز کشی بولسه اول ایر حقنده
 بلهای من کشیلر ایتمکان کبی آنکا ایتولور لادریت ولاتلبت دیب هم
 عذاب قبله باشلاب مطراق برله اور سور قتی پقرور ثقلین دن باشقه
 مخلوقات یقین بولغانلر ایشدر نعوذ بالله وقیامت قتی بولغاننده چرمش
 وتار المش آوده لر دنیاده کی کبی الله تعالی نک قدرتی برله جیلوب
 بلر چه سیننه جان کروب محشر بیرینه جناب حقنک حضورینه کلوب ایندکو
 ویمان عمل یخشوی ویمان صورتلره کروب اللرینه کلوب کورنوب
 عمل لری کتاب لر اولوب حساب میزان برله حق تعالی امتحان ایتمکد نص کره
 صراطی کچن لره مکافات دخول جنت اولوب ایمانسنز صراطلرین اوتده
 آلمایانلره مجازات منگوجهننده قاله قدر جنت یورطی وجهنم یار ادمش
 حاضر لر در هیچ فانی اولماسلر وآنلر ده بولغان خلق فانی بولماس چنتمده
 بولغان نعمت لره فانی بولماس ونقصان کیلماس .

تقدیر که ایمان کیتمک

هر نه بخشی ایمان واقع اولورسه الله تعالی نك تقدیری و اراده سبله اولور انساننك ایندکو عملی الله تعالی نك تقدیری امری اراده سی محبتی رضاسی برله اولوب ایمان تقدیری اراده سی برله اولوب محبتی برله دکل وامری برله ایماسدر ایندکو عملکه بنک اعتبار واستطاعتنی صرف قبلدقی مقابلنده اجر و ثواب و یرمک ایمانلقغه صرف ایتدکی مقابلندن جهنم برله مجازات ایتمک مقتضی حکمت الهیه در .

ایمان تعلیمی حدیثی

رسول الله صلی الله علیه وسلم بر وقت صحابه لر برله جمعیت اوزره اولدقلری وقت حضرت جبرائیل بر کشی قیافتنده کلوب بارچه امتکه تعلیم ایچون ایمان نه دیو سوال ایقد کینه رسول الله صلی الله علیه وسلم جواب و یردی ایمان الله تعالی که و آنک فرشته لر یکه و آنک کتاب لر یغه و آنک پیغمبر لر یکه و آخرت کونینه ودخی تقدیر نك ایندکوسینه و ایمانینه ایمان کتور مکدر و اشانمه ققدر دیو جواب و یردکنی صحابه لر ایشته دیلر اوشبو حدیثده ذکر ایدلکان آلتی تورلی نرسه فی مؤمن به دیر لر یوقارین بیان ایدلکانچه اعتقاد ایتمک فرض عین یعنی هر کم اوزی ایچون اوزی اعتقادنی درست ایدب اقرار و تصدیق ایله مکدر حضرت جبرائیل دخی اسلام نه دیو صور اقدک حضرت رسول الله صلی الله وسلم بش نرسه فی بیان ایتوب اول کواهلک بیره من حلقق اوزرینه عبادة ایدلمش ذات یوقدر مکر الله تعالی و محمد علیه السلام الله تعالی نك بنک سی و پیغمبری دیو ایکنچی بش وقت نمازنی اوتامکدر اوچنچی مالی بولغان کشی زکات و یرمکدر دورقنچی رمضان آینده روزه تورمه قدر بشنچی کوچی بیتکان

کشی بیت الله فی طوائف ایدوب حج قبله قدر دیو جواب ویردکنی اصحاب
 ایشتمیلر اصحاب رضی الله عنهم درست حق اعتقادنی رسول صلی الله
 علیه وسلم دن وحی کیلکان وقت سوزلدنندن آلوب تابعین وسانی صالحین
 رضوان الله علیهم توارث برله اعتقالتنی صافلادیلر صوک زمانلرده عرب
 وعجم طائفه سنندن جمعیت بشریه اولان اورنلرده اعتقاد خصوصتک سوزلر
 آچلوب فتنه لر بدعتلر ظهور ایتمدی کورندکده حق اهللری اعتقادی
 واجب اولان مؤمن به اولان شیلر فی یازوب قالدروب دین احکامنی ضبط
 ایدوب اعتقادده بدعت و تشویش اولماسون ایچون هر قبوسوی اوزینک
 زماننده حاجت کورلکان مقداری کتاب الله دن وسنت رسول الله دن اخذ
 ایدوب مذکور مؤمن به عقاید کتابلرینک اصلی ومتنی اولوب شوکا
 شرح کبی تفصیل بیان ایدوب توری کتاب ورساله لری تصنیف ایدوب
 بوروشلی اعتقادنی عقاید اهل سنت والجماعت دیواسم ویردیبار توری
 مسئله وماده لرده افراط و تفریط جانبنه کیدن فرقلر فرق ضاله دیو
 عامه سینه اسم ویروب هر قبوسینک اوزینه خاص اسملریده واردریازلغان
 کتابدن اوقوب آغز دن ایشدب اعتقاد ایدوچی نك ایمان تقلیدی
 اولوب کر چه مقبول ایسه ده هر کومه نه استدلال درجه سنی طلب ایتمک واجبدر
 ایمان استدلالی که هیچ بروقت شککه تشروچی لرنک سوزی اثر ایتماز
 استدلال نك بر درجه سی مثلا الله تعالی نك بارلقینه وبرلکینه برکه وکوککه
 قاراب اعیان واعراض مقوله سی شیلر فی اعتبار اوزره باقوب آی وقیماشقه
 ویولدنلره آنلر نك سیرینه کیچه وکوندورنک فصول اربعه نك یای
 کوز قش یاز تخلفسز اوز وقتنده کیلوینه نباتات حیوانات معدنیاتک
 توغوب اوسوب وهم اوزینک ترک بولوب حواس غمسه ظاهره وباطنه سی

زینت لایوب انسان اولوب احسن تقویم اوزره مخلوق اولوب رهین وجود اولدقنی کوروب صانع قادر یلر انوچی بر الهم بار بومذ کور لر الله تعالی نك بار وهم بر ایدو کینه معناشاده ویر ه لر دیو بلمکدر • هو الله تعالی الواحد القديم السميع البصير الشائی الهمید • هو الله تعالی یعنی الله تعالی دیمک اسمدر الوهیت و ربوبیت صفتنی جامع اولان ذاته الواحد بر در صانوا طریقندن بر دیمک اولمایوب شریکی یوق علی الاطلاق ذاتنده اجزاغه انقسام حال دیمکدر • (القدیم) دایم موجود جمیع اسمها وصفتی بر له نهج واحد اوزره دایم بولغوچی هیچ تغیر وتبدل احوال تجرد

احبان اولماز بر اشدن ایکنچی اشته انقال ایتمز (لیس عند ربك صباح ولامساء) دیوهی بیئده وارد اولدقنی کبی الله تعالی حضورنده ایر ته کبچ اوزغان وکیلاچک یاقن بر اق نسبتلری یوقدر بومعنایه اشار ایدب قر آنک (وما امرنا الا کماح بالبصر) دیوبیردی مخلوقاتنی خلق قبلوب خالق اسمنی استفاده ایتمایوب مخلوقاتدن مقدم معنی خالقیب عالمنی خلق قبلما سندن اول معنی بر بوبیت متحقق باشقه اسملر که استحقاقی اوشانداق در (الحی) معنی ترک دیساکده تن ایالری نك ترک اولوینه ایتمکده ز قبیلندن اولمایوب ازلی ایدی (قدیم) اولی بوق منکو آخری بوق اوزینه لایق اولغان تر کلک صفتی اوزره در قر آنده (هو الحی لاله الا هو والله

مولیکم وهو العليم الکبیم) دیوبیردی •

(القادر) هر ممکناتی اولوغ و کچک نرسه لر فی بار قبلهقی بوقه لئجه قویماق برله قدر تبینه نسبة برابر در عاجز لک یوقدر اراده و علمنی و فتنجه احتراع ایدر قر آنده (اولیس الذی خلق السموات والارض بقادر علی ان یخلق

مثلهم بلی وهو الخلاق العالیم) دیو بیوردی •

السبع ایشتكوچی در ایشتماسی باشقه اوقات کبی قولاق برله ودخی
 یراق بولماسلق شرطی برله دکلدن اوزینه لایق بولغان بر صفات کمالدن
 عبارة در یاشرون واشکاره فی ایشدر .

الشائی قرانده (و ماتشائون الان یشاء الله) دیوبیوردی وهم پیغمبر من
 صلی الله علیه وسلم (ماشاء الله کان وما لم یسألهم یکن) دیو بیوردی

المربید جناب حق کلامسده (فعال لها یرید) ودخی (انما امره اذا اراد
 شیئا ان یقول له کن فیکون) دیدکی دلالتمندن مرید اراده قیلغوچی
 معناسنده بر صفات اثبات ایندن الله تعالی نك صفتاری معنی چیتندن برسینه
 برسی اوخشاسه ده الله تعالی نك خاص قوللاری آیر رلق تفرقه لری باردر صفات
 واسماء الله تعالی جهله سی قرآن حدیث نبی صلی الله علیه وسلم دن آنگاندر
 مگر واجب تعالی دیهک قدما زماننده بولمایوب حکما اصطلاحی اوزره در .

المتمکم سویلاشکوچیدر پیغمبر لرکه هم فرشته لرکه اوزی نك پیروغبین
 ایتوچیدر پیغمبر علیه السلام برله معراجده موسی علیه السلام برله طور
 طاغنده سوزلاشدی ینه قرآن الله تعالی نك کلامیدر وسوزیدر جبرائیل
 فرشته آرقلی پیغمبر من علیه السلام حضرتبنه یباردی هم باشقه پیغمبر لرکه
 کتاب یباردی بارچه سی الله تعالی نك کلامیدر هر قایوسی کلام قدیمدر
 اولکی کتابلرنک حکمی بعض لری وقتلی ایدی قرآن نك حکمی
 قیامتکچه چه باقیدر ذکر ایتلدکی صفتلری صفات ذاتیه هم ثبوتیه دیرلر .

المکون بولدر غوچی یوقدن بار قیلغوچیدر یاراتغوچی رزق بیرکوچی
 بومکون صفتی صفت فعلیه دیرلر اوشبو ثبوتیه صفتلر برله الله تعالی فی معرفه
 هر کهکه فرضدر بونلر صفت کمالدر الله تعالی معدن کل کمال مبعکل نقصاندر .
 صفت سلبیه لر یعنی ثبوتیه نك خلافی بر معین عدد اوزره تعین ایتلملز

نه قدر خصم از من الله تعالی که لایق بولهاغان شی از فی الله تعالی نك صفتی
 دیب ایتسه لر آننك مقابلنده لبس کلمه سنی قوشوب تنزیه ایتار مز پیغهر مز
 صلی الله علیه و سلم ز ماننده اولان ایمانسن لر ه مقاومه طریقی او کره دب
 (قل هو الله احد الله الصمد لم یلد ولم یولد ولم یکن له کفوا احد)
 ایمانسن لر ری ردقیلوب ذاتنی تنزیه ایتار که تعلیم ایتدی مثلا حضرت
 موسی ز ماننده بوز اونی الله مز دیب تابونغانلر آنلری رد ایدب لبس
 بعجل دیر ایدک • بزم امتهم ز ماننده عرض جسم جوهر ذی صوره وفلان
 دیوا اعتقاد ایدنلری رد ایچون عقاید دینیه مزی تعلیم ایتدگار نسه
 (لبس بعرض) یعنی عرض دکل چونکه عرض ذاتی غیر یکه تبعیتسن
 قائم بولماس بر عمل که محتاج بولور الله تعالی قیامنده غیر یکه محتاج بولودن
 منزهدر • (ولا جسم) جسم ایر مان چونکه جسم جزء النبی لایتجری یا که هیولی
 و صوره یا که جوهر فر ددن مرکب الله تعالی بو مقوله شی لردن منزهدر
 (ولا جوهر) جوهر دکل چونکه جوهر دیب جزء النبی لایتجری غه یا که عمل
 مقومدن مستغنی ممکنه ایتور لر الله تعالی بوناردن منزهدر (ولا مصور)
 صوره ایلسی دکل چونکه صوره کمیات کبکیات لار واسطه سی بر له جسمکه
 حاصل بولور • (ولا معدود) یعنی کم متصله که عمل اولمقدن مقادیر کبی شیلاردن
 منزهدر • (ولا معدود) الله تعالی کم منفصله که عمل اولوب متصفی دکل در
 شونک ایچون امام اعظم حضرت تلری والله واحد لامن طریق العد بدل من جهة
 انه لا شریک له • (ولا متبعض) اجسام کبی منقسم اولمقدن منزهدر •
 (ولا متجز) یعنی اجزادن مرکب اولان شی لر کبی شی لر ددن مرکب
 اولماز • (ولا متناه) یعنی تنهای بر له متصف اولمقدن منزهدر •
 (ولا یوصف بالاثبة) یعنی ماهو جوا بندنه واقع اولماز •

(ولا بالكيفية) یعنی کیف هو و جوا بنده واقع اولماز • (ولا یتهمکن) مکانده متمکن اولماز چونکه اجسام خاصه سندن در مکانده ترویق (ولا یجری علیهن مان) آنل اوزرینه زمان جاری اولماز چونکه هر شی که زماننل جاری بولوی اول شی نل احوالی نك تجددی و تبدیلی ایله اولور • (ولا یشبهه شی^ع) اول الله تعالی گه هیچ شی اوخشا ما ز چونکه مشابهت کیفیتده اتحاد در الله سبحانه و تعالی کیفیت و اعراض برله صفتلانه مقدر منزه در باب عقایدده سلف لر نل طریق الله تعالی اوزرینل ذاتنی نچك توصیف قیلدی شونك برله توصیف قیلدی لر قایو اسم برله کنفیننی تسمیه ایتدی شونل برله تسمیه ایتدی لر یعنی کتاب سنت موجب اوزره عمل ایتدی لر وجه استوا کبی متشابه اولانلرینه ظاهرینه ایمان باطنینی تصدیق علمنی الله تعالی گه طابشروق تعطیل ایتمای اثبات ایتمک تأویل گه کرشمازلک توغری یولنک واستقامتن اولماق نل علامتیدر • الله تعالی نل برلره تفصیلا معلوم اولماغان صفتی بولمق لغنی درست کوردیلر • امام بیهقی روایت ایدر که اللهم انی استلک بکل اسم هولک سمیت به نفسک انزلته فی کتابک او عامته اهدا من خلقک واستاء ثرت به فی علم الغیب عنک الحدیث •

(ولا ینخرج عن علمه و قدرته شی^ع) الله تعالی نك قدر تندن هیچ شی خارج ایرماز غایب حاضر باطن ظاهر اولسون یا شرون اشکاره کلی جزئی اولسون برابردر • اول الله تعالی نل صفات از لیه سی ذاتی برله قائمدر چونکه الله تعالی جمع اسم او صفاتی برله قدیمدر • اول الله تعالی نل صفات و اسما علیسی ذاتینه عینده و غیرده دکل در • اول صفاتلری بونلر در قدره حیوة قوه سمع بصر اراده مشیه فعل تخلیق ترزیق *

﴿ علم بلمک صفتی برله عالمدر الله تعالی بلمک و چلدر بلمکی بزم کبی

اگر نوب و فکر له مک بر له اولمایوب اوزینه مخصوص صفت بر له در
 ﴿ قدرت قادر و کوچی یتکوچی بولوق صفتی بزم کبی فقط بعض شی لره
 قادر بعضسندن عاجز اولوب غیریدن یار دم استه مک ایله اولمایوب اوزینه
 مخصوص کامل قدره بر له قادر در .

﴿ حیوة صفتی بر له تر کدر تر کلکی بزم کبی ایت وقان کبی شی لره
 تابع اولوب آشامق ایچمک دواینه شرط اولوق بر له اولمایوب دایمدر
 از لیدر ابدیدر یعنی تر کلکینک اولی یوقدر وهم آخری یوقدر بزم
 تر کلکهنه بر جهندن اوغشامایوب اوزینه مخصوص صفت بر له در .

﴿ قوة بر صفت ازلی ایدکنی جناب حق قر آنده (ذوالقوة المبین) دیو
 بلدردی قدره صفتینه عینده وغیره دیمایرن

﴿ سمع صفتی ایله سمعیدر یعنی الله تعالی ایشته کوچی در ایشتمکی بزم کبی
 یاقنلق هم اشکاره آواز اولوق کبی شی لره بر له مشروط اولمایوب اوزینه
 مخصوص صفت بر له در .

﴿ بصر صفتی بر له بصیر کور کوچیدر بزم کبی یقین پر ده سر اولوق کبی
 شرط لره بر له مشروط اولمایوب یقین و بر اقدن یاشرون اور نلردن کور مکی
 اوزینه خاص اولان صفت بر له در .

﴿ اراده صفتی ایله مریدر یعنی الله تعالی تلا کوچیدر تلامکی بزم کبی
 ناقص دکلدن بلکه الله تعالی حضرتی فی تلامسه قطعاً بولور تلامسه بولماس
 ﴿ مشیه بر صفت از لیدر ماشاء الله کان ومالم یشاء لم یکن
 حدیثی مشیه صفتنی اثبات ایدر

﴿ فعل ﴾

بر صفت از لیدر الله تعالی قر آنده (فعالهایرید) دیو اوزنی توصیف ایدر .

❁ تخلیق ❁

یار اتمق صفتی فی بلدروب جناب حق قر آنده (خلق السموات والارض) دیدی

❁ قرزیک ❁

رزق ویرمک الله تعالی نك صفت ازلیسی ایدکنی بلدروب قر آنده

(ومامن دابة فی الارض الاعلی الله رزقوا) الله تعالی نك صفتلری بر عدد

اوزره قطعاً متحصراً اولمایوب ندر کتاب سنتمده اوزینی تسبیه ایتد کی

وارد اولسه شول الله تعالی گه صفت اولور سلف لر نك حتی چه بیع

انبیانل مسلکاری اوشبودر

تفصیل و بیان ایدلمکه سلبیه صفتلری عدد معلوم برله تعیین ایدلماز

کوبدر اما ایکی قسمدر برنجی قسمی آندان آندان توغمقدن اوغلی

قرزی بولمقدن شریکی ونظیری بولمقدن پاک ومنزه اولماقیدر

ایکنچی قسمی بارچه عیب وکیم لك صفتلر دن پاک اولماقیدر ذکر ایتلکان

تکوین صفتنی ذاتیه صفت دیب ایتماسلر بلکه فعلیه صفت و صفت افعال

دیر لر چونکه الله تعالی هر نرسه فی بار قیلور غه یار اتور غه قادر در بار

قیباغوجیدر یار اتقوچی در قادر بوله توروب مخلوقاتنی یار اتماسه ده الله

تعالی حضر تینه کیمک بوق وگسر پادشاه در برنی کوکنی بارچه مخلوقاتنی

یر اتونده آگذره قدر فائده بوق یر اتماسه ده خره قدر ضرر بوق

کیمک بوق صفت فعلیه ایتونک سببی بار قیامق بوق قیامق خدای تعالی

نك فعلیدر اشی در صفت فعلیه دیب ایتکانن الله تعالی حضر تنن بوق دیب

ایتساک عمال کلور کفر لك بولور صفت فعلیه ده آنک ضدی برلن هم ایتور سن

اگر تلامسه یار اتماس بار قیاه اس دیب تلامسه بر تلوقیباغوچی تلامسه خور

قیباغوچی گناهی مقابانده بارچه صفتلر اوچ تورلور بر تورلسی نفسیه

وهم ذاتیه صفت لر در ایکنچی سی حال اولان سلبیه صفت لر در هم فعلیه صفت دیر لر
 آمنت بالله کما هو باسماؤه وصفاته دیکمزلنگ معنی سی تمام اولدی .
 اسلام ننگ بناسی بیش نرسه برله تزوکل اولور اول ایمانی درست قبلهق
 ایکنچی بیش وقت نماز قبلهق اوچنچی روزه نومتق دورتنچی زکوة
 ویرمک بیشنچی استطاعتی اولان کمهسه حج قبلهق .

حقلر ایمان ننگ اوچ درجه سی بار دیر لر برنچی درجه سی تقلیدی
 یوقاریده بیان اولندی ایکنچی درجه سی استلالی هم بیان اولندی اوچنچی
 درجه سی تحقیقی در تقلیدی اکثر عوام قریه اهل لریننگ اعتقادیر
 استلالی خاص کمهسه لر ننگ ایمانیر درجه ۶ تحقیقی انبیا و اولیاننگ
 ایمانیر هرکشی تقلیده اشانسه استلالی درجه سنی استمهک واجب در
 استلالی درجه سیننه یتشدکده درجه ۶ تحقیق عین البقین دیکان درجه فی
 استمهک برله مأموردر ایمان تحقیقی ننگه کوب درجه لری واردر بودرجه گه
 علم کلام وقوه نطقیه طریقی برله یتشلمایوب ایمان تحقیقی درجه سیننه یتشکان
 مرشد کامل شیخ واسطه سی برله الله تعالی ننگ فضل عنایتی برله مبسر اوله
 بلور لسانزده ذکر قلب طریقی اوکره توچی شیخ فی ایشان دیر لر توبه
 استغفار ایقوب حق بولغه کر و ب ذکر قلب طریقی اوکره نوچی کمهسه فی
 مرید دیر لر شیخ ننگ مرید که یعنی طالبنه ذکر قلبن ایتمک عملی ایات
 واحادیث نبویه اشارت لری اوزره عمل ایدلمکی هر ولایتده بو زمانه قدر
 تورات اوله قالمشدر .

ایمان اسلام بردر آننگ مثلی ایمان چراغ ننگ ذاتی کبی اسلام آننگ اطرافند
 تارالغان یاقتلغی کبیر جناب حق قل لرینه مثال برله تعلیم ایدب
 ضرب الله مثلا کلمة کشجرة طيبة اصلها ثابت وفرعها فی السماء دیو بیوردی

مثالی گامهء طیبه بر آغاچ کبی اصل طامری یتیمی قات یرگه
 بر کمالکان یا شرونکان در بو قافلاری یتیمی قات کوکده نار الغاندر
 فائده سی باقی اوله تورغان یه شلری یر نسل یا صلیقه
 طار الغاندر روز کار برله تیرانهاز هر آغاچنگ اول
 طامری سلامت بولماقی لازم در صوگره
 وقتی کلدنک یا ذراقلاری و یه شلاری
 اوله بیلور *

بو کتابنک بر نچی جزئی تمام اولوب ایکنچی جزئی ایمان ثهره سی
 اولان عبادتی بیان ایدر ه

